

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2006.gada 13.septembra
rīkojumu Nr.769

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0357

Profesija **Transporta pārvadājumu komercdarbinieks**

Kvalifikācijas līmenis **3**

Nodarbinātības apraksts **Transporta pārvadājumu komercdarbinieks strādā dažādu transporta pārvadājumu veidu uzņēmumos, noliktavās, kravu un pasažieru terminālos, kravu sadales centros vai kā individuāls komersants. Nodrošina kravu, konteineru un pasažieru pārvadājumus plānošanu, saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem, starptautiskajiem noteikumiem un konvencijām. Pamatojoties uz transporta uzdevumu - līgumu, pārrauga kravu un pasažieru pārvadāšanas un ekspedīcijas procesu vietējos, starptautiskajos un tranzīta pārvadājumos. Konsultē klientu par kravu pārvadāšanas iespējām, veidiem un izmaksām. Kārto preču transportēšanas pavaddokumentāciju valsts valodā un svešvalodās. Veic klienta pasūtīto kravu komplektēšanu, apstrādi, sadali, konsolidāciju un citas loģistikas darbības.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Plānot transporta uzdevuma – līguma izpildi.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Noteikt racionālāko transporta veidu un pārvadāšanas tehnoloģiju, ievērojot laika faktoru, transporta izmaksas un klienta norādījumus1.2. Noteikt nepieciešamo resursu sagatavošanu transportēšanai1.3. Veikt pasūtījuma izpildes etapu strukturēšanu un atsevišķu posmu precizēšanu1.4. Izstrādāt piemērotāko transportēšanas maršrutu, ievērojot nacionālos un internacionālos kravu un pasažieru transportēšanu reglamentējošos normatīvos aktus un ierobežojumus.1.5. Novērtēt iespējamos riskus transportēšanas procesā un profesionālās kompetences ietvaros novērst to cēloņus1.6. Konsultēt klientus par transporta uzdevuma – līguma izpildes variantiem1.7. Konsultēt par darījumā iesaistīto pušu pienākumu, tiesību un atbildības sadali.
2. Veikt kravu apstrādi noliktavās un terminālos	<ol style="list-style-type: none">2.1. Pārzināt preču iepakojšanas, kraušanas un nostiprināšanas noteikumus, arī transporta taras glabāšanas paņēmienus2.2. Pārzināt pārvadājumu frakts cenu veidošanas metodes un to pielietošanu2.3. Ievērot importa, eksporta, tranzīta un citu muitas operāciju noteikumus un dokumentāciju.2.4. Organizēt kravu pārvadāšanu, pārkraušanu, uzglabāšanu savā vārdā uz klienta rēķina un pasažieru pārvadāšanu, saskaņā ar līgumu2.5. Marķēt kravu un nodrošināt tās atpazīstamību2.6. Plāno piegādes, un pārrauga piegādes procesa kvalitāti
3. Pārzināt un ievērot transporta pārvadājumu komercdarbību reglamentējošos tiesību aktus	<ol style="list-style-type: none">3.1. Plānot pārvadājumus saskaņā ar starptautiskajām konvencijām un noteikumiem (INCOTERM 2000, TIR, CMR, RID, ADR, ATP, IATA, AETR utt.), ievērot nacionālo un starptautisko transporta pārvadājumu reglamentējošo likumdošanu.3.2. Pārzināt kravu, transporta un pasažieru un cita veida apdrošināšanu3.3. Ievērot nodokļu un nodevu piemērošanu pakalpojumu sniegšanā.3.4. Ievērot LR Darba un Darba aizsardzības likumdošanu
4. Organizēt pasūtījuma izpildi sadarbojoties ar citu nozaru un valsts institūciju pārstāvjiem.	<ol style="list-style-type: none">4.1. Koordinēt sadarbību ar piegādātājiem, klientiem un organizācijām4.2. Sagatavot līgumu projektus ar klientiem papildus pakalpojumu sniegšanai multimodālajos pārvadājumos4.3. Izprast muitas darbību.4.4. Ekoloģijas un vides prasību ievērošana
5. Noformēt kravu transporta un pasažiera pārvadājumu dokumentus.	<ol style="list-style-type: none">5.1. Aizpildīt dokumentu iekšzemes un starptautisko kravu un pasažieru pārvadājumiem.5.2. Sagatavo iekšzemes un starptautisko pārvadājumu ekspedīcijas dokumentu paketi5.3. Aprēķina pārvadājuma frakts cenu, izmantojot tarifu kalkulāciju5.4. Veikt saņemto, nosūtāmo dokumentu noformēšanu, uzskaiti un kontroli.5.5. Sagatavot atbildes uz saņemtajām pretenzijām
6. Nodrošināt pasūtījuma izpildi.	<ol style="list-style-type: none">6.1. Pielietot informācijas tehnoloģijas6.2. Nodrošināt informācijas apmaiņu starp transportēšanas, pārkraušanas, uzglabāšanas darījumos iesaistītajām pusēm6.3. Pārstāvēt klienta intereses darījumos ar trešajām personām

	6.4. Analizēt konkrēto situāciju, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību par savu rīcību 6.5. Regulāri sekot izmaiņām likumdošanā un papildināt savas zināšanas. 6.6. Veikt papildus pakalpojumus saskaņā ar saņemto pilnvarojumu 6.7. Organizēt savu darbu
7. Pārzināt nozares komercdarbības vidi	7.1. Izvērtēt situāciju transporta tirgū 7.2. Sekot konkurentu darbībai tirgū 7.3. Ieteikt alternatīvos pakalpojuma variantus un to izmaksas 7.4. Izprast klientu uzvedību ietekmējošos faktoros 7.5. Piedalīties reklāmas pasākumos

Īpaši faktori, kas raksturo darba vidi

Organizatoriskie – darbs tiek veikts individuāli, komandā. Pastāvīgi saskarsme nacionālajā un starptautiskajā līmenī, jāpārvalda vairākas svešvalodas. Laba psiholoģiskā sagatavotība. Augsta atbildības sajūta par saviem lēmumiem.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

Zināt bīstamo kravu pārvadāšanas specifiku multimodālajos transporta procesos

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> Plānot, organizēt izpildāmos darbus un noteikt to prioritātes. Iepazīties ar pasūtījumu un, balstoties uz doto informāciju, darboties kā klienta uzticības personai Izvēlēties un ieteikt piemērotāko transporta veidu. Izstrādāt un aprēķināt transportēšanas maršrutu. Sastādīt transporta pārvadājumu izdevumu tāmi. Veikt dokumentu pieņemšanu, pārbaudi, sistematizāciju, reģistrāciju, sadali, nosūtīšanu, izsniegšanu, uzskaiti. Salīdzināt dokumentu atbilstību normatīvajiem aktiem. Marķēt un lasīt marķējumus uz kravām un kravu vienībām. Kravu apstrāde Tarifu kalkulācija Frakts likmes veidošana transporta pakalpojumiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Ievērot komercdarbību reglamentējošo likumdošanu un pielietot to praksē. Pārzināt situāciju transporta tirgū. Strādāt ar sadarbības partneriem. Noteikt pārvadājuma pašizmaksu. Organizēt pakalpojuma sniegšanu klientiem. Veikt operatīvos ikdienas darījumus. Novērtēt komercdarbības riskus. Koordinēt sadarbību starp nosūtītāju un saņēmēju. Apkopot saimnieciskās darbības datus. Izprast grāmatvedības uzskaiti un bilances veidošanu. Ievērot valsts nodokļu sistēmu. Veidot uzņēmuma tēlu darījumos ar stratēģiskajiem klientiem. Konsultēt klientus. Ievērot pasažieru 	<ul style="list-style-type: none"> Ievērot LR likumdošanu un starptautiskās tiesības 2 Veikt darbu atbildīgi un patstāvīgi. Ievērot darba drošību un vides aizsardzību. Strādāt komandā. Argumentēt savu viedokli, prast pārliecināt un izteikt konkrētus priekšlikumus. Sadarboties ar citām organizācijām un organizāciju darbiniekiem. Ievērot komercinformācijas konfidencialitāti. Risināt problēmsituācijas. Veidot un uzturēt pozitīvu komunikāciju. Lietot informācijas meklēšanas un atlasē līdzekļus. Izmantot elektroniskos saziņas līdzekļus. Pašizglītoties. Strādāt Exell, Word vidēs. Pārvaldīt valsts valodu trešā līmeņa B pakāpē. Izprast kvalitātes vadības sistēmas pamatprincipus

<ul style="list-style-type: none"> • Aprēķināt noliktavu rādītājus un plānot piegāžu grafikus. • Sagatavot pārvadājumu līgumus. • Noformēt kravu pavaddokumentus. • Izsniegt un saņemt pilnvarojumu. • Ievērot profesionālās ētikas principus. 	<p>pārvadāšanas noteikumus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pārzināt vismaz divas svešvalodas. • Lietot biroja tehniku. 	
---	--	--

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Transporta uzņēmuma darbība			
Svešvalodas(angļu, vācu, krievu)			
Uzņēmējdarbības pamati			
Grāmatvedības pamati			
Lietišķā informātika			
Apkārtējā vide un ekoloģija			
Ekonomiskā ģeogrāfija			
Termināli un noliktavas			
Starptautiskie normatīvie dokumenti			
Muitas lietas			
Komercedarbības organizēšana			
Darba un saistību tiesības			
Nodokļi un nodevas transportā			
Komercedarījumu un tarifu aprēķini			
Finanšu ekonomiskā analīze			
Lietišķā komunikācija (biznesa etiķete)			
Dokumentu noformēšana			
Sagādes un sadales loģistikas pamati			
Statistika			

Transporta pārvadājumu komercdarbinieka profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- V.Krīpena Valsts a/s "Latvijas dzelzceļš" Personāla attīstības daļa, galvenā personāla speciāliste;
- M.Kancāns Valsts ieņēmumu dienesta speciālists;
- I.Tavare "Saeimas autobāzes" personāldaļas vadītāja;
- M.Birze RTU Liepājas filiāles lektore, RTU LF profesionālās vidusskolas skolotāja;
- M.Lablaika Rīgas Valsts tehnikuma mācību metodiskās daļas vadītāja.

Konsultanti:

- A.Gūtmanis Transporta izglītības un attīstības asociācijas valdes priekšsēdētājs;
- I.Pētersone LR Satiksmes ministrijas nodaļas vadītāja;
- G.Liberts RTU profesors, Latvijas automobiļu federācijas prezidents.

Transporta pārvadājumu komercdarbinieka profesijas standarta eksperti:

- V.Legzdiņš LR Satiksmes ministrijas valsts sekretārs.